

Lakatos Mihály

Trianon 100.

*Pátosznak helye nincs. Vesztettünk, s ez tény.
Szükségből lehet ugyan, de ne legyen erény.
Ne mondjuk azt: mi vagyunk az áldozat,
a nagy közös büntényben a halott,
kit ravatalára fektetett a félvilág,
s lám, mégis feltámadhatott.
Ne mondjuk azt, hogy kellett. Hogy megérdemeltük.
Azt se, hogy így a jó.
És azt se, hogy számunkra már elment,
végképp elment e hajó.
Csak vessünk számot okosan,
lehet, túl nagy volt már nekünk az a ruha,
túlontúl megkarcsúsított benniünket
a nagy történelmi fogyókúra.
Vesztettünk mi már földeket itt-ott a világban,
s nyertünk is helyettük újakat.
Volt erőnk mindig belakni az újat,
és felhúzni rá házat s várakat.
Tettük, mit kellett vagy lehetett,
vontunk és léptünk is át már határt.
Hiába, kisportolt nemzet vagyunk,
mely önmagában hordja a hazát.
Ó, trauma volt persze Trianon,
fájó, méltatlan s oly ostoba.
Maga a genius loci üzente (lásd „tri” és „non”):
válasz csak egy lehet: nem, nem, soha!
Eleink dacoltak is, keserves, dühödtt hévvel:
erőt nem vesz rajtunk az ármány!
S vágattak nyomán egy csodaszínű vadnak.
Majd kiderült: nem szarvas az – csak szivárvány.*

*Száz év ment el, rajtunk vagy mellettünk,
s ama rút esztendő is – ma már történelem.
A három „nem” lehet végképp a múlté,
ha miénk a jövő – az időtelen.
A három „nem” mától három igen legyen,
de lehet négy-öt, hat is akár.
A lényeg: mindegyiket egy-egy gyermeked
s magyarul hordozza ajakán.*

FRITZ MIHÁLY érem- és szobrászművész alkotása

*Milyenek a hódítók, kérdezte az öreg kökösi atyafit,
aki felvette szekereére, mert igyekezett a vásárba.
Ragad a kezük, minden hozzájuk ragad,
amit megérintenek.*

Bogdán László: *Minek vér és halál?*